

YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN MIETINTÖ 7/2009 vp

Hallituksen esitys laiksi suhdanneluonteisista avustuksista eräiden asuinrakennusten kor- jauksiin annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä lokakuuta 2009 lähettänyt ympäristövaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi suhdanneluonteisista avustuksista eräiden asuinrakennusten korjauksiin annetun lain muuttamisesta (HE 184/2009 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana

- asuntoneuvos Riitta Kimari, ympäristöministeriö.

Lisäksi valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon seuraavilta tahoilta:

- Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus
- Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi suhdanneluonteisista avustuksista eräiden asuinrakennusten korjauksiin annettua lakia. Lain voimassaoloaikaa ehdotetaan jatkettavaksi siten, että avustuksia voidaan myöntää vuoden 2010 loppuun.

Vuoden 2010 alusta maaliskuun loppuun avustuksia myönnetään ehdotuksen mukaan samoihin tarkoituksiin kuin vuonna 2009. Korjaustyöt tulee myös aloittaa vuoden 2010 maaliskuun loppuun mennessä ja toteuttaa vuoden 2011 maaliskuun loppuun mennessä.

Vuoden 2010 huhtikuun alusta vuoden loppuun avustuksia ehdotetaan myönnettäväksi

vain sellaisille korjausrakennustoimenpiteille, joilla parannetaan asuinrakennusten energiatehokkuutta, vähennetään haitallisia päästöjä tai otetaan käyttöön uusiutuvia energialähteitä. Avustettavat työt tulee aloittaa aikaisintaan huhtikuun alussa 2010 ja viimeistään vuoden 2010 loppuun mennessä. Ne on toteutettava viimeistään vuoden 2011 loppuun mennessä.

Esitys liittyy vuoden 2010 valtion talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2010 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana seuraavin huomautuksin.

Valiokunta toteaa, että hyväksyessään hallituksen esityksen laiksi suhdanneluonteisista avustuksista eräiden asuinrakennusten korjauksiin (YmVM 1/2009 vp — HE 2/2009 vp) se esitti samalla hyväksyttäväksi lausuman, joka edellyttää hallituksen seuraavan lain toimivuutta ja vaikuttavuutta ja arvioivan hyvissä ajoin tarvetta jatkaa järjestelmän voimassaoloa taloudellisen taantumun jatkuessa avustusten myöntämiseksi myös vuonna 2010 harkiten samalla tarvetta edellyttää peruskorjaustoimenpiteiltä energiatehokkuuden merkittävää parantamista ja porrastaa avustuksen määrä energiatehokkuuden mukaan. Eduskunta hyväksyi lausuman esitetyn mukaisena (EV 14/2009 vp). Käsiteltävänä oleva hallituksen esitys on perusteiltaan lausuman mukainen ja vastaa siten valiokunnan näkemystä sääntelyn kehittämissuunnasta.

Valiokunta pitää ensinnäkin tukijärjestelmän voimassaolon jatkamista lähtökohtaisesti perusteltuna, koska suhdannetilanne on edelleen vaikea. Korjausrakentaminen on lisääntynyt, ja rakentamisen resurssit on siirtynyt uudisrakentamisesta korjausrakentamiseen, jolloin on samalla pystytty ehkäisemään työttömyyden lisääntymistä ja korjausrakentamisen tukeminen on osaltaan toiminut verraten hyvin elvytystoimena. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että elvytystoimien vaikutusta markkinoiden toimintaan seurataan tarkasti sen välttämiseksi, että tuet johtaisivat kustannustason nousuun.

Toiseksi on korostettava, että korjausrakentamisen edistäminen on perusteltua paitsi suhdannepoliittisista syistä myös ilmastopoliittisten tavoitteiden toteuttamiseksi ja siksi on erityisen tärkeää, että korjaustoimenpiteiltä edellytetään energiatehokkuuden parantamista. Lakiehdotuksen mukaan nykymuotoisia avustuksia myönne-

tään vielä 1.1.—31.3.2010 siten, että töiden aloittamisen tulee ajoittua aikavälille 1.2.2009—31.3.2010 ja työt tulee toteuttaa viimeistään 31.3.2011. Aikavälillä 1.4.—31.12.2010 avustuksia voidaan myöntää korjauksiin, joilla on asuinrakennusten energiatehokkuutta parantava tai haitallisia päästöjä vähentävä vaikutus tai joilla otetaan käyttöön uusiutuvaa energiaa energianlähteenä. Avustusprosentti energiapainotteisten avustusten osalta on 15 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista, ellei erityisestä syystä ole tarpeen myöntää avustusta tätä pienempänä.

Valiokunta pitää hyvänä esitykseen sisältyvää avustusprosentin porrastamista energiatehokkuuden perusteella. Valiokunta pitää tärkeänä, että energiatehokkuuden parantaminen saadaan tulevaisuudessa uudisrakentamisen ohella myös osaksi kaikkea korjausrakentamista, sillä uudisrakentamisen kautta on mahdollista vaikuttaa vain marginaaliseen osaan rakennuskantaa. Rakentamisen energiatehokkuuden parantaminen edellyttää monipuolisia toimenpiteitä. Tässä yhteydessä, vaikka on kysymys suhdanneluonteisen avustusjärjestelmän hyväksymisestä, on syytä lähtökohtaisesti painottaa tarvetta johdonmukaiseen sääntelyyn kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi, joka edellyttää toimenpiteiltä pitkäjänteisyyttä. Avustusjärjestelmien ja kannustimien ohella tarvitaan tietotason parantamista, viestinnän tehostamista, tutkimusta ja tuotekehitystä sekä normiohjausta.

Valiokunta kiinnittää huomiota kuntien hyvin erilaisiin lähtökohtiin suoriutua niille tulevasta avustusten myöntämisestä. Uusi avustusjärjestelmä, joka on ensin voimassa vain lyhyen ajan ja jota nyt jatketaan vielä siten, että ehdot muuttuvat kesken voimassaolon, asettaa kunnille erityisen haasteen tehtävästä selviämisestä. Samasta syystä valiokunta korostaa, että järjestelmän muuttuminen aiheuttaa haasteita myös kuntalaisnäkökulmasta. Valiokunta pitää järjestelmää näistä ongelmista huolimatta hyväksyttävänä siksi, että lain luonne suhdanneluonteisena elvytystoimena on kuitenkin niin merkittävä,

että hallinnolliset ongelmat myös kunnista saadun tiedon mukaan siedetään. Näistä syistä valiokunta kuitenkin korostaa, että lainsäädännön soveltamisen helpottaminen mahdollisimman yksiselitteisellä ja yksityiskohtaisella asetuksella on poikkeuksellisen tärkeää. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselle ARAlle tulee myös turvata riittävät resurssit erityisesti kuntien ohjauksen ja neuvonnan hoitamiseksi.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella ympäristövaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 6 päivänä marraskuuta 2009

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Susanna Huovinen /sd
vpj. Pentti Tiusanen /vas
jäs. Christina Gestrin /r (osittain)
Timo Heinonen /kok (osittain)
Rakel Hiltunen /sd
Timo Juurikkala /vihr
Antti Kaikkonen /kesk
Timo Kaunisto /kesk
Timo Korhonen /kesk

Merja Kuusisto /sd
Markku Laukkanen /kesk
Tapani Mäkinen /kok
Sanna Perkiö /kok
Janne Seurujärvi /kesk
Tarja Tallqvist /kd
Pauliina Viitamies /sd
vjäs. Kimmo Tiilikainen /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos.